

належать до тих чи інших когнітивних (пізнавальних) особливостей обдарованих індивідуумів (пов'язаних з мисленням, сприйманням, пам'яттю тощо); наприклад, володіння значним обсягом інформації;

2) мотиваційно-особистісний інтегрований компонент, який включає ті інтегровані компоненти обдарованості, які належать до тих чи інших особистісних, енергетичних, термінальних (сенсово-цільових), мотиваційних особливостей обдарованих індивідуумів. Наприклад, схильність до змагальності, що може набувати наполегливості при виконанні різноманітних завдань;

3) творчо-продуктивний (креативний) інтегрований компонент обдарованості включає ті диференційовані компоненти, які належать до творчих особливостей обдарованих індивідів (пов'язаних зі спроможністю продукувати щось нове). Наприклад, здатність до продукування оригінально-конструктивних, несподіваних ідей [1].

Педагоги повинні навчити батьків розвивати здібності та обдарованості у дітей різними способами (творчі дискусії, спокійні ігри тощо). Батьки повинні створити всі умови, спокійну атмосферу для розвитку дитини, щоб вона могла розвиватися [2; 3; 5].

Отже, обдарованість – складне явище, яке потрібно вчасно діагностувати та розвивати. І цьому сприяє співпраця вчителів та батьків, створення комфортних умов. У сучасному світі існує багато методів діагностики, завдяки яким педагог розпізнає задатки учня та допоможе їх розвинути.

Список використаної літератури

1. Гнатко М. Психологічні передумови роботи з обдарованими дітьми : методичні рекомендації / М. Гнатко. – Луцьк, 1996. – 26 с.
2. Кульчицька О. Методика діагностики інтелектуальної обдарованості / О. Кульчицька // Обдарована дитина. – 2007. – № 1. – С. 39–42.
3. Морозова Л. Діагностика дитячої обдарованості та психолого-педагогічні особливості обдарованих дітей / Л. Морозова, І. Бондарев // Рідна школа. – 2003 – № 5. – С. 34–38.
4. Чудновский В., Юркевич В. Как учитель должен относиться к одарённости / В. Чудновский, В. Юркевич // Обдарована дитина : Науково-практичний освітньо-популярний журнал. – 2004. – № 8. – С. 10–16.
5. Шадриков В. О содержании понятий “способности” и “одаренность” / В. Шадриков // Психологический журнал. – 1983. – Т. 4. – № 5. – С. 3–10.

Олена Муха

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ В СУЧАСНОМУ ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Сьогодення неможливо уявити без інноваційних технологій, які вже зайняли ключові позиції в усіх робочих процесах, у тому числі й у навчально-виховних. Тому спостерігається впровадження електронних пристроїв та ІКТ-технологій під час вивчення більшості дисциплін шкільного курсу відповідно до потреб сучасності. Динамічні зміни стану речей навколо вимагають надавати учням достовірну і актуальну інформацію, для цього і сам вчитель, як і інші учасники навчально-виховного процесу повинен бути обізнаний з найновішими досягненнями у своїй дисципліні. Дані досліджень, статистики тощо стають застарілими ще під час видання підручника. З цієї причини для оптимізації та актуалізації навчально-виховного процесу застосовуються інноваційні технології, комп'ютерна техніка та інформація з інтернет-мереж. Саме використання персонального комп'ютера в навчальному процесі і є новою технологією в навчанні, нововведенням у навчальному процесі.

Проблему залучення інноваційних технологій у навчальний процес та їх використання вивчали: Л. Баленко [1], А. Бойко [2], Л. Даниленко [3], Г. Клочек [4] та ін.

Нововведення (інновації) не з'являються на порожньому місці, а є результатом наукових пошуків, аналізу, узагальнення педагогічного досвіду. Інновації (з *італійського* – новина, нововведення) – нові форми організації праці та управління, нові види технологій. Інновація освіти – цілеспрямований процес часткових змін, що ведуть до модифікації мети, змісту, методів, форм навчання й виховання, адаптації процесу навчання до нових вимог. Провідним напрямком вивчення інноваційних технологій в освіті є комплексне їх вивчення, узагальнення та поширення передового психолого-педагогічного досвіду практики.

Процес упровадження інноваційних технологій в освіту доволі суперечливий, так, Г. Ключек стверджує, що застосування мультимедійних презентацій розсосереджує увагу учнів, розділяє її на два спектри сприйняття близької, але все-таки різної інформації на слух і наочно.

Л. Даниленко ж, навпаки закликає вчителів використовувати інноваційні технології навчання, які актуалізують знання учнів, сприяють створенню позитивної атмосфери, контакту вчителя і учнів, що однозначно сприяє засвоєнню нової інформації. Але в той же час дослідник звертає увагу на педагогічну готовність вчителя до застосування подібних технологій, серед них: психолого-педагогічна підготовка, наявність мотивації та мотиваційного середовища, а також пропаганда подібних методів навчання.

А. Бойко теж схиляється до думки, що інноваційні методи навчання та виховання – це необхідність, але наголошує на системі їх правильного впровадження. Цінним для вчених і учителів є обґрунтування у другому розділі монографії [2] критеріїв відбору інновацій для впровадження в практику, які зорієнтовані на забезпечення системності цього процесу. Це такі критерії: 1) актуальність; 2) відповідність потребам, часу; 3) гуманність; 4) спрямованість на особистість дитини; 5) готовність інноватики до впровадження; 6) методична підготовленість педагогів до впровадження; 7) наступність із використанням накопиченого раніше досвіду; 8) цілісність; 9) гармонізація; 10) реальна перспективність результату.

На нашу думку, використання інноваційних, у тому числі й ІКТ-технологій, просто необхідне, адже наразі комп'ютери вже не екзотика, а "ручна" розумова праця витісняється машинною. Закономірно, що змінилася і ситуація на ринку праці. Тепер поряд зі звичними кваліфікаційними вимогами роботодавці висувають ще й уміння користуватися комп'ютером, володіння базовими програмами. Тому освоєння роботи з комп'ютером у різних аспектах під час вивчення різних дисциплін – це корисна навичка для учнів, яка допоможе їм знаходити необхідну інформацію, виділяти ключові тези, що відповідають меті їхнього проекту та адаптувати й застосовувати набуті знання. Крім того, важливим етапом роботи з інтернет-джерелами має стати перевірка достовірності та актуальності знайденого матеріалу. Цей напрям розвиває природну допитливість дітей та їхню схильність ставити інформацію під сумнів.

Такі уміння наразі є дуже корисними, адже перетворюють мережу на корисний інформаційний ресурс, а не на відволікаючий чинник. Для перевірки корисності та доцільності використання комп'ютерів, смартфонів та планшетів учнями та студентами було проведено анкетування серед учнів старших класів Диканської гімназії імені М.В. Гоголя та студентів університету, всього у дослідженні взяли участь 108 осіб.

На перше запитання анкети «Скільки годин на день ви використовуєте гаджети?» 13,9 % учасників відповіли, що користуються електронними девайсами менше 2 год/день, 48,1% – від 2 до 5 год/день і 38 % – більше 5 год/день.

За результатами другого запитання стосовно розподілу часу, проведеного у мережі, на навчання та розваги 23,2 % опитуваних використовують менше 25 % цього часу на навчання, 46,3 % учасників витрачають з освітньою метою 25–50 % часу в

мережі, 29,6 % з цією ж метою проводять 50–75 % часу і лише 0,9 % учасників анкетування витрачають на навчання більше 75 % часу.

Згідно з відповідями на третє запитання анкети 63,9 % учасників вважають, що електронні девайси відволікають їх від навчання, на думку 18,5 % це не впливає на навчання і 17,6 % не визначилися з відповіддю. При цьому 43,5 % опитуваних вважають себе залежними від гаджетів, 38,9 % не відчують залежності від них і 17,6 % не визначилися.

Відповідно до відповідей учасників на п'яте запитання анкети 76,9 % вважають, що використання електронних джерел інформації під час уроків, занять і презентацій сприяє зацікавленню аудиторії, 8,3 % – не сприяє засвоєнню інформації і 14,8 % байдуже ставляться до застосування ІКТ.

Загалом більшість опитуваних користується різноманітними гаджетами від 2 до 5 год/день і 25–50 % цього часу використовують для навчання. Так, засилля ІКТ створило нову модель поведінки споживачів і, хоч навчання за допомогою ІКТ-технологій сприяє особистісно-орієнтованому підходу до учнів, дозволяє краще засвоювати нову інформацію, втілювати на практиці різноманітні форми навчання, розвивати логічне мислення та підвищувати емоційний рівень уроку, в той же час відволікає. Більшість учасників опитування визнали це, а 43,5 % визнали себе залежними.

Цікаво, що в ході анкетування було виявлено, що 58 % школярів, з тих, які взяли участь у анкетуванні, проводять більше 5 год/день з гаджетами і половину цього часу використовують для навчання. Для порівняння лише 19,5 % студентів використовують електронні девайси більше 5 год/день.

Таку різницю можна пояснити емоційною стійкістю студентів у зв'язку з їх старшим віком, більшою організованістю відповідно до іншого типу навчального навантаження, досконалішим навичкам тайм-менеджменту та вищим рівнем самостійності.

Отже, використання інноваційних технологій в освіті, зокрема ІКТ-технологій, корисне, актуальне та доцільне з огляду на сучасні темпи комп'ютеризації. Крім того, цей процес має безліч позитивних наслідків і готує учнів та студентів до “завтрашнього” світу, але в той же час може відволікати від мети, викликати залежність у осіб з несформованою чи нестабільною емоційною сферою, а тому як і будь-що нове потребує обережного та розумного впровадження і використання. Для таких цілей необхідна подальша розробка нових і продуктивних методів, методик та форм роботи з комп'ютером чи іншими девайсами, забезпечення закладів середньої та вищої освіти відповідними засобами навчання та подальше розширення методичної бази для підготовки компетентних працівників. Саме так Україна долучається до світових інноваційних процесів технологізації та комп'ютеризації, які будують новий світ, який потребує компетентних, обізнаних, активних та дисциплінованих людей, що будуть готові пізнавати його всіма можливими способами.

Список використаної літератури

1. *Баленко Л.М.* Інноваційні педагогічні технології в навчальному процесі / Л.М. Баленко // Завучу. Усе для роботи. – 2010. – № 20. – С. 13–17.
2. *Бойко А.М.* Упровадження педагогічної інноватики в практику виховання : монографія / А. М. Бойко. – Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2011. – 384 с.
3. *Даниленко Л.* Інноваційні педагогічні технології / Л. Даниленко // Директор школи. – 2011. – № 44. – Вкладка.
4. *Клочек Г.* Риторика слова і слайда / Г. Клочек // Освіта України. – 2011. – № 12. – С. 6–7.
5. *Маслова І.* Упровадження інноваційних технологій у навчально-виховний процес / І. Маслова // Сучасна школа України. – 2011. – № 2. – С. 38–41.